

MEHNAT BOZORI SEGMENTATSIYASI VA YOSHLAR BANDLIGI: O‘ZBEKISTON TAJRIBASI VA INSTITUTSIONAL YECHIMLAR

Abdumalikov Farrux Ilxomovich
Osiyo xalqaro universiteti magistranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada mehnat bozori segmentatsiyasining yoshlar bandligiga ta'siri hamda O'zbekiston sharoitida ushbu muammoni yumshatish mexanizmlari tahlil qilinadi. Tadqiqotda yoshlarning rasmiy va norasmiy bandlikdagi ulushi, ishsizlik darajasi hamda davlat tomonidan amalga oshirilayotgan bandlik siyosatining samaradorligi statistik ma'lumotlar asosida o'rganilgan. Natijalar shuni ko'rsatadiki, institutsional islohotlar, kasb-hunar ta'limi va faol bandlik siyosati yoshlar mehnat bozorida barqaror integratsiyani ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Kalit so'zlar: Yoshlar bandligi, mehnat bozori segmentatsiyasi, institutsional islohotlar, kasbiy ta'lim, bandlik siyosati

O'zbekistonda yoshlar aholi tarkibining 60 foizdan ortig'ini tashkil etadi. Ushbu demografik ustunlik iqtisodiy rivojlanish uchun katta imkoniyat yaratish bilan birga, mehnat bozoriga yuqori bosim ham keltirib chiqaradi. Mehnat bozori segmentatsiyasi yoshlarning barqaror ish o'rinlariga kirib borishini cheklab, norasmiy bandlik va vaqtinchalik mehnat munosabatlarini kengaytiradi.

Segmentatsiya mehnat bozorining rasmiy va norasmiy sektorlar, yuqori va past daromadli ish o'rinlari, barqaror va beqaror bandlik shakllariga bo'linishini ifodalaydi. Yoshlar, ayniqsa, birlamchi mehnat tajribasiga ega bo'lmagan shaxslar, ko'pincha ikkilamchi segmentga yo'naltiriladi. Bu holat ularning uzoq muddatli iqtisodiy barqarorligini pasaytiradi.

Jadval 1. O'zbekistonda yoshlar bandligi ko'rsatkichlari (2019–2023)

Yil	Yoshlar ishsizligi (%)	Norasmiy bandlik (%)	O'rtacha ish haqi (mln so'm)
2019	15.0	42.1	2.2
2020	17.4	45.3	2.5
2021	16.6	43.7	3.0
2022	14.8	40.9	3.8
2023	13.2	38.4	4.5

Mazkur jadval O'zbekistonda yoshlar bandligining asta-sekin yaxshilanayotganini, biroq norasmiy sektor ulushi hanuz yuqoriligini ko'rsatadi.

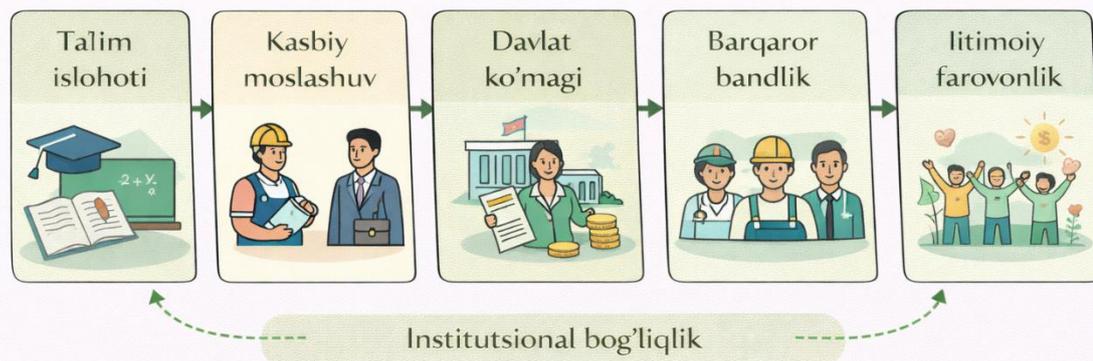
So'nggi yillarda O'zbekistonda "Yoshlar daftari", kasb-hunar markazlari, subsidiyalangan ish o'rinlari va tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash dasturlari keng joriy etildi. Natijada 2023-yilda 450 mingdan ortiq yoshlar doimiy ish bilan ta'minlandi. Ushbu dasturlar yoshlarning birlamchi mehnat bozoriga integratsiyasini tezlashtirdi.

MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS

Kasbiy ta'lim tizimini modernizatsiya qilish yoshlar bandligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. O'zbekistonda dual ta'lim tizimi bosqichma-bosqich joriy etilib, sanoat korxonalari bilan hamkorlikda amaliy mashg'ulotlar kengaytirildi. Bu esa bitiruvchilarning ishga joylashish ko'rsatkichlarini sezilarli darajada oshirdi.

Rasm 1. O'zbekistonda yoshlar bandligini oshirishning institutsional modeli

Global o'qolq'us:ni muilmar-yahlar-xu:ssiy shefiikk, barqaror rivojlanish, ekofigk ina-" stitsiyalar,

O'zbekistonda mehnat bozori segmentatsiyasini kamaytirish yoshlar bandligini oshirishning muhim omilidir. Ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, faol bandlik siyosati va institutsional islohotlar yoshlarning mehnat bozoriga muvaffaqiyatli integratsiyasini ta'minlab, iqtisodiy barqarorlikka xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Raxmonqulova, N. O. (2025). HUDUDLAR IQTISODIYOTIDAGI MUHIM TARKIBIY O'ZGARISHLAR VA ULARNI BAHOLASH USULLARI (BUXORO VILOYATI MISOLIDA). YANGI RENESSANSDA ILM-FAN TARAQQIYOTI, 1(3), 525-527.
2. Toshov, M. H., & Bobojonova, M. D. (2025). RAQAMLI IQTISODIYOTNI SHAKLLANTIRISH. Modern Science and Research, 4(4), 622-628.
3. Алимова, Ш. А. (2025). РОЛЬ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ В СТИМУЛИРОВАНИИ РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ: ОПЫТ УЗБЕКИСТАНА. Modern Science and Research, 4(5), 52-57.
4. Sodiqova, N. (2025). METHODOLOGY FOR DEVELOPING STUDENTS' TECHNICAL THINKING IN ECONOMICS LESSONS. Journal of Multidisciplinary Sciences and Innovations, 1(3), 674-678.

5. Supiyevna, B. M. (2025). FOREIGN EXPERIENCE OF BANK CREDIT IN FINANCIAL SUPPORT OF SMALL BUSINESSES. NEW UZBEKISTAN, NEW JOURNAL OF RESEARCH, 2(9), 715-721.

6. Mahmudovna, Q. G. (2025). Indicators for assessing the competitiveness of educational institutions. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 5(6), 1956-1959.

7. Qayumovna, J. Z., Ne'matovna, R. N., & Azizovna, P. A. FAVORABLE INVESTMENT CLIMATE FORMATION ISSUES FOR ATTRACTING ACTIVE INVESTMENTS. GWALIOR MANAGEMENT ACADEMY, 29.

8. Bahodirovich, K. B., & Mahmudovna, Q. G. (2025). RISK REGULATION IN BANKING SYSTEM. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(5), 231-237.

9. Shadiyev, A. X. (2025). IMPROVING THE ORGANIZATIONAL MECHANISM FOR REGIONAL SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT. SHOKH LIBRARY.

10. Ikromov, E. (2025). FISCAL POLICY: TOOLS AND CHALLENGES FOR ECONOMIC STABILIZATION. Journal of Applied Science and Social Science, 1(4), 287-290.

11. Azimov, B. (2025). INNOVATIVE INFRASTRUCTURE EFFICIENCY ASSESSMENT INDICATORS AND THEIR DEVELOPMENT STAGES. International Journal of Artificial Intelligence, 1(4), 827-832.

12. Bustanovna, J. Z. (2025). METHODOLOGY FOR ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF AN ORGANIZATION'S MARKETING STRATEGY. SHOKH LIBRARY.

13. Naimova, N. (2025). THE CONCEPT OF A MANAGER, THE ESSENCE OF PERSONAL AND PROFESSIONAL CHARACTERISTICS, AND THEIR CLASSIFICATION. International Journal of Artificial Intelligence, 1(4), 950-954.

14. Bobojonova, M. (2025). MARKETING IN THE GREEN ECONOMY: STRATEGIES, TRENDS, AND IMPACTS. International Journal of Artificial Intelligence, 1(4), 1401-1404.

15. Ibragimov, A. (2025). IMPROVING INVESTMENT AND INNOVATION STRATEGIES IN THE LEATHER AND FUR INDUSTRY. International Journal of Artificial Intelligence, 1(4), 938-941.

16. Djurayeva, M. (2025). ADVANCING COMMERCIAL BANKING THROUGH INNOVATIVE APPROACHES. International Journal of Artificial Intelligence, 1(4), 1125-1128.

17. Umarova, H. (2025). PROCESSES TO IMPROVE LIVING CONDITIONS AND ENSURE EMPLOYMENT OF THE POPULATION IN RURAL AREAS IN UZBEKISTAN. Journal of Applied Science and Social Science, 1(3), 213-217.

